

Granskning av prismarknadsföring

1. Introduktion

Bakgrund

Konsumentverket genomförde under 2023 en granskning av näringsidkares prismarknadsföring. Granskningen syftade till att undersöka efterlevnaden av 7 a § prisinformationslagen (2004:347) (PIL) samt reglerna om vilseledande prismarknadsföring i marknadsföringslagen (2008:486) (MFL). Resultatet av granskningen visade att majoriteten av de näringsidkare som under granskningsperioden marknadsförde produkter som prissänkta uppvisade brister i sin prismarknadsföring. En återkommande brist var att tidigare lägsta pris inte angavs på ett korrekt sätt.

Mot bakgrund av resultatet från den tidigare granskningen har det varit av intresse för Konsumentverket att på nytt granska huruvida näringsidkare efterlever kravet på att ange tidigare lägsta pris enligt 7 a § PIL. Att näringsidkare lämnar korrekt och tydlig prisinformation utgör en grundläggande förutsättning för en fungerande marknad och för att konsumenter ska kunna göra medvetna och väl avvägda val.

Syfte

Syftet med granskningen har varit att undersöka efterlevnaden av 7 a § PIL och utreda om näringsidkare anger korrekt tidigare lägsta pris vid påståenden om en prissänkning och om prissänkningen beräknas utifrån tidigare lägsta pris.

Urval och metod

Konsumentverket har granskat prismarknadsföringen för totalt 800 produkter. Granskningen har fördelats på 80 näringsidkare och avsett flera branscher.

Majoriteten av näringsidkarna ingick i Konsumentverkets granskning under 2023. Produkterna har valts ut manuellt och omfattar olika typer av produktkategorier. Produkterna har marknadsförts på näringsidkarnas webbplatser under hösten 2024.

2. Tillämpliga regler

Prisinformationslagen

Av 7 a § PIL framgår att om en produkt tillhandahålls med angivande av att priset har sänkts ska även det tidigare priset anges. Det tidigare pris som ska anges ska vara det lägsta pris som näringsidkaren har tillämpat för produkten under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Enligt praxis från EU-domstolen ska en prissänkning av en produkt som tillkännages genom exempelvis en procentsats grunda sig på det tidigare lägsta priset. Vidare har EU-domstolen uttalat att ett försäljningspris som av näringsidkaren marknadsförts som sänkt inte får vara detsamma som det tidigare lägsta priset eller högre än det priset (se EU-domstolens dom i mål C-330/23). Av 12 § PIL följer att information om tidigare lägsta pris är väsentlig information enligt 10 § 3 st MFL.

Enligt Konsumentverkets ställningstagande angående information om prissänkningar (KOVRS 2023:1) ska det tidigare lägsta priset anges när marknadsföringen ger konsumenten ett intryck av att priset har sänkts. Intrycket kan skapas på många sätt, exempelvis genom överstrukna priser, priser inom parentes eller angivande av uttryck såsom ”kampanj” eller ”erbjudande”. Det tidigare lägsta priset ska anges i omedelbar närhet till det nedsatta priset med en stil och storlek som är lätt att läsa.

Marknadsföringslagen

Enligt 10 § 3 st MFL får inte en näringsidkare utelämna väsentlig information i marknadsföringen. Informationen får inte heller lämnas på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt. Av 8 § MFL framgår att marknadsföring som är vilseledande är att anse som otillbörlig om den påverkar eller sannolikt påverkar konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

3. Resultat och analys

Majoriteten av de 800 produkter som granskats har marknadsförts som prissänkta under granskningsperioden. Av de prissänkta produkterna har cirka tre av tio brister. Bristerna har bestått i att näringsidkarna inte har angett

korrekt tidigare lägsta pris vid påstående om en prissänkning samt att prissänkningen inte har beräknats utifrån tidigare lägsta pris.

Av de 80 näringsidkare som granskats har 30 brister, det vill säga cirka fyra av tio. Bristerna har förekommit inom samtliga granskade branscher. Bristerna har dock varit särskilt framträdande beträffande näringsidkare som Konsumentverket inte tidigare utövat tillsyn mot avseende 7 a § PIL då cirka sju av tio av dessa näringsidkare har brister. Vad gäller näringsidkare som Konsumentverket tidigare har utövat tillsyn mot har cirka två av tio brister.

4. Sammanfattande slutsatser

Konsumentverket kan konstatera att det fortfarande föreligger brister vad gäller efterlevnaden av kravet på att ange tidigare lägsta pris enligt 7 a § PIL. Bristerna är särskilt stora bland de näringsidkare som Konsumentverket inte tidigare har utövat tillsyn mot. Avseende de näringsidkare som ingick i den tidigare granskningen och som Konsumentverket utövat tillsyn mot föreligger alltså brister men inte i lika hög utsträckning. Det är ett allvarligt problem att så många näringsidkare inte anger korrekt tidigare lägsta pris. Konsumenterna ska kunna lita på näringsidkarens prisms marknadsföring och det krävs att handeln vidtar effektiva åtgärder för att komma till rätta med de brister som framkommit i samband med denna granskning. Konsumentverket kommer att inleda tillsyn och vidta rättsliga åtgärder mot de näringsidkare som brutit mot 7 a § PIL.